

udkastet til konvention om borgerlige og politiske rettigheder.

Med vedtagelsen af art. 19-26 på 16. samling er også alle substantielle artikler til sidstnævnte udkast færdigbehandlet af 3. komité.

Udgangspunktet for komiteens arbejde er de af menneskerettighedskommissionen udarbejdede udkast.

Art. 19 omhandler ytringsfriheden og begrænsningerne heri. De sidstnævnte defineres i kommissionens udkast som kun sådanne, som er fastsat i loven, og som er nødvendige (1) af hensyn til andres rettighed eller omdømme, (2) for beskyttelsen af national sikkerhed eller den offentlige orden eller den offentlige sundhed eller moral.

Ændringsforslag til art. 19 af yderligere begrænsende karakter fremsattes af Brasilien, der ville forbyde anonymitet. Indien m. fl. stater fremsatte et fra tidligere drøftelser om informationsfrihed kendt forslag om at erstatte udtrykket „frihed til at søge (seek) . . information “med „frihed til at samle (gather) . . information“; ifølge flere forslag bl. a. fra indisk-indonesisk og fra sovjetisk side kunne ytringsfriheden også begrænses efter loven, når det var nødvendigt af hensyn til at forhindre en række i de forskellige forslag nærmere specificerede forhold som krigspropaganda, racediskrimination, bagtalelse etc. eller af hensyn til opretholdelse af fred og venskabelige forbindelser mellem befolkninger og stater.

USA ville foreslå ytringsfriheden lovligt begrænset, hvor det var nødvendigt for bl. a. at forhindre ophidselse til vold på grund af nationalt, racemæssigt eller religiøst had, men disse forbehold måtte efter det amerikanske forslag ikke benyttes til at retfærdiggøre forcensur eller som grundlag for at begrænse retten til at kritisere regeringen.

Storbritanien ville foreslå, at retten til ytringsfrihed gennem film og radio skulle specificeres dertil, at disse media skulle være „behørigt tilladt“ eller „lovligt drevet“.

Under drøftelserne om art. 19 blev de i kommissionsudkastets art. 26 indeholdte restriktioner også nævnt, og det vedtoges, at art. 26 skulle behandles umiddelbart efter art. 19. Disse restriktioner går ud på ved lov at forbyde specielle udtryksformer, nemlig enhver anbefaling af national, race-

mæssig eller religiøs fjendtlighed, som fører til had og vold.

Imod et forbud mod anonymitet blev det under debatten udtalt, at anonymitet til tider kunne være nødvendig for at beskytte den, der skrev, og at man ville gøre brugen af pseudonymer umulig under et forbud.

De, der var tilhængere af den størst mulige ytringsfrihed, mente, at ordet „søge“ (seek) indebar retten til en aktiv forespørgsel og derfor måtte foretrækkes for det mere passive ændringsforslag. Men det blev bl. a. herimod anført, at 3. komité havde godkendt ordet „samle“ (gather) i teksten til art. 1 i udkastet til konventionen om informationsfrihed.

Over for kritik af det engelske forslag udtaltes, at det ikke var meningen at begrænse ytringsfriheden, idet forslaget kun tog sigte på media, men her var en indskrænkende bestemmelse nødvendig for at undgå kaos i brugen af frekvenser.

Imod at indskrænke ytringsfriheden under henvisning til „krigspropaganda“ og ubestemte begreber af samme karakter blev det argumenteret, at sådanne begreber var vanskelige at definere juridisk og var genstand for modstridende opfattelser; det kunne ikke konstateres, hvem der i de konkrete tilfælde skulle afgøre, hvad sådanne begreber indeholdt.

Ved afstemningen om art. 19 fandt Indiens m. fl.'s forslag om at indsætte ordet „samle“ i stedet for at „søge“. Stemmetallene var 25 for ændringsforslaget, 59 imod, og 6 undlod at stemme. De nordiske lande stemte imod ændringen.

Af de fremsatte ændringsforslag kom endvidere et indisk-indonesisk om indskrænkning i ytringsfriheden af hensyn til opretholdelse af fred og venskabelige forbindelser mellem befolkninger og stater til afstemning. Det blev nedstemt med 44 stemmer imod, 34 for, og 13 lande afholdt sig fra at stemme.

Forslagene om at ulovliggøre anonymitet og om, at ytringsfriheden skulle udøves gennem „licentierede“ media, blev trukket tilbage, det sidstnævnte med den udtrykkelige forståelse, at forholdet var omfattet af begrebet „offentlig orden“. Også et forslag af Peru m. fl. om at indsætte en sætning vendt imod forcensur blev trukket tilbage med den begrundelse, at menneskerettig-